

Conclusies externe peilingen corona – 10 februari 2021

Vertrouwen in de huidige aanpak

Hoewel er begrip lijkt te zijn voor de strenge maatregelen die horen bij de lockdown, hebben veel Nederlanders moeite met de extra beperkingen. Mensen hebben meer moeite met het maximum aantal bezoekers dat zij mogen ontvangen dan de avondklok.

- EenVandaag (21 jan) **Veldwerk van 20 januari 15:00 uur (na de persconferentie) tot 21 januari 2021, voor het invoeren van de avondklok**
  - De invoering van de avondklok die het kabinet eerder voorstelde, van half 9 's avonds tot half 5 's ochtends, noemt bijna tweederde (63 procent) een goede zaak.
  - Over de verdere visitebeperking, waarbij men maximaal één persoon mag ontvangen of bezoeken, zijn de bedenkingen groter. Gemiddeld vindt 53 procent dat nu een goed plan is en is daarmee één van de slechtst ontvangen maatregelen die het kabinet in gehele de coronacrisis heeft aangekondigd. Dat komt omdat jong én oud getroffen worden door deze maatregel.
- I&O research i.o.v. NOS (26 jan)
  - Op de vraag “Vindt u de avondklok acceptabel?” zegt 80 procent “acceptabel” en 16 procent “onacceptabel”. Jongeren hebben hier duidelijk meer moeite mee dan ouderen.
  - 70 procent vindt avondklok een goed idee, maar het brengt 12 procent in de problemen. Iets acceptabel vinden is niet hetzelfde als iets goed vinden (maar wel bijna). Zeven op tien (70%) Nederlanders vinden het “goed dat het kabinet een avondklok heeft ingevoerd”, 7 procent is neutraal en 18 procent vindt het niet goed.
  - Een op acht (12%) Nederlanders antwoordt bevestigend op de stelling “Het is voor mij problematisch dat het kabinet een avondklok heeft ingevoerd”. Een kwart van de jongeren van 18-24 jaar geeft aan dat de avondklok voor hen problematisch is.
  - Bijna helft vindt ‘maximaal één gast’ een goed idee, het brengt 39 procent in de problemen. Dat we nog maar maximaal één gast mogen ontvangen is voor bijna alle leeftijdsgroepen problematisch, het meest voor de 25-34-jarigen.
  - De steun voor de coronamaatregelen van het kabinet is wederom gestegen. Begin januari stond 72 procent van de Nederlanders achter de coronamaatregelen (de manier waarop het kabinet in het algemeen omgaat met de coronamaatregelen), nu – 2de helft januari – is dat 75 procent. Begin januari wilden vier op tien Nederlanders (40%) de huidige lockdown handhaven en nog eens 33 procent wilde de lockdown zelfs verder aanscherpen. Een op vijf wilde een versoepeling, 6 procent vindt dat de lockdown moet stoppen. Nu wil 48 procent de lockdown verlengen en 29 procent zelfs aanscherpen. 7 procent vindt dat de lockdown moet stoppen.
- Motivaction (21 jan) **Gemeten in december 2020, vóór invoeren avondklok**
  - Circa vier op de tien zijn voor het instellen van een avondklok. Met name jongeren zien de avondklok niet zitten: jongeren onder 25 (47% oneens), 26 t/m 35 (42% oneens), 36 en ouder (33% oneens).

- Nog steeds is een overgrote meerderheid van de jongeren bereid om de adviezen van de overheid in de strijd tegen het coronavirus op te volgen, maar dit aantal is wel significant lager dan onder de oudere groepen. Met name als het gaat om het beperken van sociale activiteiten is er onder jongeren veel minder steun dan onder oudere burgers
- Validators (8 feb)
  - Nog steeds heeft de helft vertrouwen in de aanpak van de overheid. Ten opzichte van een maand geleden vinden minder mensen de maatregelen te beperkt (33% versus 44%). De helft vindt de maatregelen precies goed.
  - Een derde zou het liefst versoepeling willen in het max aantal te ontvangen bezoekers (32%). Ook een kwart (26%) zou de avondklok graag willen terugdraaien.
  - Een grote meerderheid (86%) houdt zich aan het advies om niet te reizen en heeft nog geen vakantieplannen gemaakt.
- Kantar Public i.o.v. RIVM (9 feb)
  - 75% steunt avondklok (helemaal) wel, 11% is neutraal, 14% steunt avondklok niet of helemaal niet. Hierbij is wel duidelijk zichtbaar dat vooral het draagvlak voor deze maatregel toeneemt met leeftijd.
  - Daling draagvlak van 71% voor het ontvangen van max 2 bezoekers naar 52% voor het ontvangen van max 1 bezoeker

Naleven huidige maatregelen

Een grote meerderheid is van plan zich aan de avondklok te (blijven) houden. Vrijwel iedereen heeft zich in de afgelopen week aan de avondklok gehouden. Daarnaast ontvangen mensen minder bezoekers en minder vaak bezoek vergeleken met begin januari. Jongeren houden zich minder vaak aan het advies over het maximum aantal bezoekers. Verder laten minder mensen zich testen bij klachten.

- EenVandaag (26 jan)
  - Mensen in het land spreken massaal hun afkeer uit tegen de rellen van de afgelopen dagen. Demonstreren tegen coronamaatregelen moet kunnen, maar veel mensen voelen dat het protest is gekaapt door relschoppers.
  - Dat er los van de escalatie in de afgelopen dagen, wordt geprotesteerd tegen het coronabeleid kan wél op redelijk wat begrip rekenen. Vier op de tien (38 procent) vinden dat dat moet kunnen, 60 procent heeft er überhaupt geen begrip voor dat mensen demonstreren.
- EenVandaag (6 feb)
  - Zeven op de tien jongeren (72 procent) vertellen dat ze wel eens met twee of meer personen binnen afspreken. De helft heeft dat een enkele keer gedaan (48 procent), een kwart wekelijks (24 procent).
- EenVandaag (21 jan) **Veldwerk van 20 januari 15:00 uur (na de persconferentie) tot 21 januari 2021, voor het invoeren van de avondklok**
  - De kans dat men op de bon wordt geslingerd bij het overtreden van de avondklok, is volgens velen (78 procent) klein. Op het platteland is de vrees voor een prent nog kleiner. Van mensen daar zegt slechts 8 procent dat de kans

redelijk tot zeer groot is dat zij worden betrappt door een BOA of politie-agent na half negen 's avonds.

- Verreweg de meesten (85 procent) zijn van plan zich aan de avondklok te houden. Eén op de acht (12 procent) zegt de avondklok grotendeels naast zich neer te leggen.
- Onder jongeren is de onwil iets groter. 17 procent gaat zich niet aan de avondklok houden.
- I&O research i.o.v. NOS (26 jan)
  - Het merendeel van de Nederlanders (86%) is het eens met de stelling “Ik ga mij 100% houden aan de avondklok”, 7 procent is het daar mee oneens.
  - Dit zijn – vaker dan gemiddeld – mannen dan vrouwen (mannen: 9% van de mannen is het oneens met de stelling, 4% van de vrouwen), jongeren (18-24 jarigen: 11%) en met name middelbaar opgeleiden (9%).
- Kantar Public i.o.v. RIVM (9 feb)
  - Ongeveer 94% vd mensen zegt zich aan de regels voor de avondklok te houden in de voorgaande 7 dagen
  - Net als in andere databronnen is een daling te zien in het percentage mensen met klachten dat zich laat testen: van 50% begin januari naar 43% eind januari
  - Het percentage mensen dat geen bezoek had ontvangen in de voorafgaande week nam tussen begin en eind januari toe van 37% naar 40%. Er was tevens sprake van een afname van 3,5% in het aantal bezoeken dat mensen hadden ontvangen (gedaald van 1,17 naar 1,13 bezoeken per persoon/week).

Emoties/zorgen

De avondklok en de beperking in het aantal bezoekers hebben sterke impact op het welzijn van Nederlanders. Met name jongeren ervaren vaak negatieve emoties; meer nog dan eerder tijdens de coronacrisis. Het gaat vooral om gevoelens van eenzaamheid, stress en concentratieproblemen.

- EenVandaag (21 jan)
  - Zowel de avondklok als de visitebeperking hebben flinke weerslag op het mentale welzijn van mensen. Ongeveer een kwart geeft aan door minstens één van deze maatregelen (verder) in de mentale problemen te komen. De vrees voor de nieuwe beperkingen is groter onder jongeren: ruim eenderde (36 procent) verwacht hierdoor psychisch (meer) in de knoop te komen.
- EenVandaag (6 feb)
  - De verlenging van de beperkende coronamaatregelen heeft z'n weerslag op jongeren. Tweederde (67 procent) voelt zich tijdens deze harde lockdown slechter dan eerder in de pandemie.
  - Een derde van de deelnemers (34 procent) vindt het moeilijk om met iemand te praten als ze zich rot voelen door de gevolgen van de coronacrisis.
  - De meest voorkomende klachten onder jongeren zijn eenzaamheid (55 procent), stress (54 procent) en concentratieproblemen (54 procent). Maar ook somberheid (47 procent), slapeloosheid (41) en verminderde interesse voor dingen om hen heen (39 procent) worden vaak genoemd.
  - De grootste groep jongeren (63 procent) begrijpt dat het huidige pakket coronamaatregelen nodig is. Toch vinden ze het naleven daarvan niet altijd even

makkelijk. Het meest worstelen ze met de beperking van één persoon buiten je eigen huishouden mogen zien per dag (42 procent) en niet naar school kunnen (38 procent).

- Motivaction (21 jan) **Gemeten in december 2020**
  - Gevoelens van angst, paniek, boosheid en verveling komen significant vaker onder jongeren tot 25 jaar voor, dan onder andere leeftijdsgroepen.
  - Tevens geeft meer dan tweederde (70%) van de jongeren aan dat het leven door corona minder leuk is geworden, tegen 'slechts' 49% van de ouderen
  - Nog steeds denkt bijna een kwart van de jongeren dat de gevolgen van het coronavirus overdreven worden en ruim een derde denkt weinig kans te lopen op besmetting.
- Rode Kruis (8 feb)
  - Door de avondklok is 38 procent van de respondenten (16-30 jaar) zich iets of veel slechter gaan voelen.
  - Daarnaast voelt 60% van de ondervraagden zich af en toe eenzaam, en 23% voelt zich zelfs regelmatig of bijna altijd alleen.

Vaccinatiebereidheid

Een meerderheid (variërend van twee derde tot drie kwart) wil zich laten vaccineren als er een vaccin voor hen beschikbaar is. Jongere Nederlanders twijfelen vaker dan oudere, en vrouwen vaker dan mannen. Het ongenoegen over het vaccinatiebeleid lijkt toe te nemen. Er is enig draagvlak voor een inentingsbewijs.

- Hart van Nederland (4 feb)
  - 56 procent van de mensen zouden voor een inentingsbewijs zijn. Onder 50-plussers is dat getal nog hoger, ruim 70 procent.
  - De mogelijke discriminatie is wat veel mensen tegen zo'n mogelijk vaccinatiebewijs tegen de borst stuit. Ook vrezen mensen dat door een snelle invoering een tweedeling ontstaat in de maatschappij tussen mensen die al wel en nog niet zijn ingeënt .
- Hart van Nederland (3 feb)
  - Bijna 45 procent van de Nederlanders zou zich laten inenten met het Russische Sputnik V-vaccin. Het vertrouwen in dit vaccin is daarmee een stuk lager dan het aantal mensen dat in principe openstaat voor een prik (66 procent). Toch geeft 41 procent van de mensen aan het Sputnikvaccin sowieso niet te nemen.
  - De afgelopen tijd begint het ongenoegen over de vertragingen van het vaccinatieprogramma op te lopen, onder meer door het achterblijven van leveranties van vaccins aan de Europese Unie.
  - 82 procent geeft aan dat snelheid het belangrijkste is ook al krijg je dan misschien niet de beste prijsafspraken, tegenover 8 procent, die voor zo laag mogelijke aanschafkosten willen gaan.
- Validators (8 feb)
  - Een stabiele twee derde geeft aan zich te willen laten vaccineren als een vaccin beschikbaar is.
- Kantar Public (4 feb)

- 76% van de Nederlanders zegt zeker of waarschijnlijk wél het coronavaccin te zullen nemen zodra ze aan de beurt zijn. Mannen zijn meer bereid het vaccin te nemen dan vrouwen.
- De twijfel om zich al dan niet te laten vaccineren is het hoogst onder jongere mensen (25 t/m 34 jaar: 32% waarschijnlijk niet)

Verkiezingen in coronatijd

Bijna acht op de tien stemgerechtigden vinden uitstel van de Tweede Kamerverkiezingen niet nodig. Ruim negen op de tien mensen die van plan zijn om te gaan stemmen, laten zich niet weerhouden door het coronavirus.

- I&O Research (25 jan)
  - Als gevraagd wordt “Als het coronavirus nog heerst ten tijde van de verkiezingen (15-17 maart), heeft dat dan invloed op of u wel of niet gaat stemmen?” zegt 2 procent van alle kiesgerechtigden uit angst voor besmetting niet te gaan stemmen. Van degenen die ‘zeker’ wilden gaan stemmen blijft 93 procent bij zijn mening, haakt 1 procent af en 5 procent twijfelt.
  - Als we deze vraag uitsplitsen naar leeftijd zien we opvallend kleine verschillen. De intentie te gaan stemmen is (blijft) hoog onder de ouderen. Met name 70-plussers (die met de post kunnen stemmen) zijn vaak van plan te gaan stemmen (94%). Ook naar huidige politieke voorkeur zijn de verschillen niet groot.
  - Van alle stemgerechtigde kiezers vindt 13 procent dat de Tweede Kamerverkiezingen moeten worden uitgesteld, 78 procent vindt dat ze gewoon moeten doorgaan en 9 procent weet het niet.
  - Vooral 60-69 jarigen vinden relatief vaak dat de Tweede Kamerverkiezingen moeten worden uitgesteld. De verschillen naar politieke voorkeur zijn opnieuw erg klein.

Bronnen

- “Avondklok tikkende bom voor jongeren”, uitgevoerd door Motivaction. Gepubliceerd op 21 januari 2021. Veldwerk: december 2020. Te raadplegen via: <https://www.motivaction.nl/kennisplatform/nieuws-en-persberichten/avondklok-tikkende-bom-voor-jonger>
- “Begrip voor onvrede, maar massale afkeer tegen geweld van avondklokrellen”, door EenVandaag. Gepubliceerd op 26 januari 2021. Veldwerk: 26 januari 2021. Te raadplegen via: <https://eenvandaag.avrotros.nl/panels/opiniepanel/alle-uitslagen/item/begrip-voor-onvrede-maar-massale-afkeer-tegen-geweld-van-avondklokrellen-dit-heeft-niks-met-demonstreren-te-maken/>
“Bijna de helft van de mensen zou zich laten prikken met Russisch Sputnikvaccin”, Hart van Nederland. Gepubliceerd op 3 februari 2021. Te raadplegen via: <https://www.hartvannederland.nl/coronavirus/sputnik-vaccin-russen-vertrouwen>
- “Driekwart verwacht geen aanhouding bij overtreding avondklok”, door EenVandaag. Gepubliceerd op 21 januari 2021. Veldwerk: 20 januari 15:00 uur (na de persconferentie) en 21 januari 2021. Te raadplegen via: <https://eenvandaag.avrotros.nl/panels/opiniepanel/alle-uitslagen/item/driekwart->

[verwacht-geen-aanhouding-bij-overtreding-avondklok-het-is-normaal-al-een-bezienswaardigheid-als-er-politie-langs-komt/](#)

- “Eén op acht kiezers wil dat verkiezingen worden uitgesteld”, uitgevoerd door I&O Research. Gepubliceerd op 25 januari 2021. Veldwerk van 22 t/m 25 januari 2021. Te raadplegen via: <https://www.ioresearch.nl/actueel/een-op-acht-kiezers-wil-dat-verkiezingen-worden-uitgesteld/>
- “Jongeren hebben het mentaal zwaarder tijdens de tweede lockdown: 1 op 3 heeft moeite om erover te praten”, door EenVandaag. Gepubliceerd op 6 februari 2021. Veldwerk: 1 t/m 5 februari 2021 (doelgroep 16 t/m 24 jaar). Te raadplegen via: <https://eenvandaag.avrotros.nl/panels/opiniepanel/alle-uitslagen/item/jongeren-hebben-het-mentaal-zwaarder-tijdens-de-tweede-lockdown-1-op-3-heeft-moeite-om-erover-te-praten/>
- “Meer moeite met één gast dan met avondklok”, uitgevoerd door I&O Research in opdracht van NOS. Gepubliceerd op 26 januari 2021. Veldwerk van 22 t/m 25 januari 2021. Te raadplegen via: <https://www.ioresearch.nl/actueel/meer-moeite-met-een-gast-dan-met-avondklok/>
- “Meer moeite met verdere beperking van visite dan met avondklok”, door EenVandaag. Gepubliceerd op 21 januari 2021. Veldwerk: 20 januari 15:00 uur (na de persconferentie) en 21 januari 2021. Te raadplegen via: <https://eenvandaag.avrotros.nl/panels/opiniepanel/alle-uitslagen/item/meer-moeite-met-verdere-beperking-van-visite-dan-met-avondklok-dit-gaat-enorme-mentale-problemen-veroorzaken>
- “Meerderheid Nederlanders en Engelsen wil zich laten vaccineren, grotere aarzeling onder Fransen en Amerikanen”, uitgevoerd door Kantar Public. Gepubliceerd op 4 februari 2021. Veldwerk: 13 t/m 26 januari 2021. Te raadplegen via: <https://www.tns-nipo.com/nieuws/persberichten/meerderheid-nederlanders-en-engelsen-wil-zich-late?feed=Nieuws>
- “Somberheid onder Nederlandse jongeren toegenomen”, uitgevoerd door het Rode Kruis. Gepubliceerd op 8 februari 2021. Veldwerk: 28 januari t/m 2 februari 2021. Te raadplegen via: <https://www.rodekruis.nl/persbericht/onderzoek-somberheid-onder-nederlandse-jongeren-toegenomen/>
- “Vooraf ouderen zijn voor vaccinatiespoort, jongeren vrezen discriminatie”, Hart van Nederland. Gepubliceerd op 4 februari 2021. Te raadplegen via: <https://www.hartvannederland.nl/nieuws/gezondheid/vaccinatiespoort-vaccinatiebewijs-jongeren-discriminatie>
- Monitor Consumentengedrag, uitgevoerd door Validators in samenwerking met de VU. Het veldwerk is doorlopend. In de publicatie van 8 februari 2021 is het veldwerk t/m 5 februari 2021 opgenomen.
- Trendonderzoek Corona en gedrag, uitgevoerd door Kantar Public in opdracht van het RIVM. Gepubliceerd op 8 februari 2021. Veldwerk: 26 januari t/m 2 februari 2021. Te raadplegen via: <https://coronadashboard.rijksoverheid.nl/landelijk/gedrag>